Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2012

OIDEACHAS REILIGIÚNACH — ARDLEIBHÉAL

An Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 14 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo: [ ]

2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.

3. CAITHFIDH TÚ TABHAIRT FAOI GACH ROINN DE NA 5 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
ROINN 5	
Marc ar an bPáipéar	
Bónas as Freagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc ar an Dialann	
Móriomlán	

1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán ar na ceisteanna uile a dícheadaíodh	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
Nóta: Ní mór don mharc i sraith 3 thuas a bheith cothrom leis an marc sa bhosca 'Marc ar an bPáipéar' thall.	

THALL →

ROINN 1

(50 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 15 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **DEICH** gCINN DEN FHICHE CEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

SNA CEISTEANNA INA nIARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ,

NÁ CUIR TIC ACH I mBOSCA **AMHÁIN**. **(Tá 5 mharc ag gabháil le gach ceist)**

1. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'seanmóireacht' ná ______________________

____

2. Chuir Pointias Píoláit pianbhreith chun báis ar Íosa Nazórach. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

3. Sampla amháin den rannpháirtíocht san adhradh is ea dul ar oilithreacht.

Ainmnigh sampla **eile** den rannpháirtíocht san adhradh. ______________________________

____

4. Sna Soiscéil déantar cur síos ar an gcaoi ar thug na chéad Chríostaithe 'Mac an Duine' ar Íosa. Ainmnigh teideal **eile** a tugadh d'Íosa sna Soiscéil. ____________________________

____

5. Cé acu **ceann** díobh seo a leanas a bhfuil an bhaint is mó aige le deisceabail Íosa ag fáil bhronntanais an Spioraid Naoimh? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Deascabháil ☐ An Chincís ☐ An tAiséirí ☐

6. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'misean' ná ____________________________

____

7. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a bhfuil baint aige leis an bhféile reiligiúnach 'Holi'? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An Giúdachas ☐

8. Léigh liosta na n-ionad oilithreachta agus liosta na reiligiún domhanda atá tugtha thíos. Mar shampla duit, meaitseáladh ionad oilithreachta amháin leis an reiligiún domhanda is mó a bhfuil baint aige. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Ionaid Oilithreachta	*Reiligiúin Dhomhanda*
Varanasi	An Búdachas
Balla an Olagóin	An Chríostaíocht
Meidíne (Medina)	An Hiondúchas
An Talamh Naofa	An tIoslamachas
Bodh Gaya	An Giúdachas

Sampla:	An Talamh Naofa	An Chríostaíocht
Freagra:		

9. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a shamhlaítear le ceiliúradh na seacht sacraimint? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Chríostaíocht ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

10. Sampla amháin den aondiachas is ea an Chríostaíocht.
Ainmnigh reiligiún domhanda **eile** ar sampla den aondiachas é. ____________________

____

11. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'mairtíreacht' ná ____________________

____

12. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a samhlaítear an Ár nAthair/Paidir an Tiarna leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Chríostaíocht ☐ An Giúdachas ☐

13. Is é an dearcadh atá sa liobraíochas ná ____________________

____

14. Baineann an mhoráltacht leis an tuiscint atá ag duine faoina bhfuil ceart agus mícheart i ndálaí faoi leith. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

15. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'ministreacht' ná ____________________

____

16. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a luaitear an Shahada/Shahadah leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐

17. Tréith amháin den chreideamh aibí is ea ____________________

____

18. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a bhfuil baint ag Bráman (Brahman) leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

19. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'athmhuintearas' ná ____________________

____

20. Creideann aindiachaí i nDia. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

ROINN 2

(30 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 15 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ CINN** DE NA GRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA AR GACH CEANN DÍOBH. **(Tá 10 marc ag gabháil le gach ceist)**

Ceist 1. Tá an pictiúr seo bunaithe ar chuntas Soiscéil ar aiséirí Íosa.

www.arabchurch.com

A. Roghnaigh rud **amháin** as an bpictiúr a thugann le tuiscint go bhfuil sé bunaithe ar aiséirí Íosa.

____

____

(2 mharc)

B. Cén lá den tseachtain de na laethanta thíos a bhfuair deisceabail Íosa amach gur aiséirigh sé ó mhairbh?

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Dé hAoine ☐ Dé Sathairn ☐ Dé Domhnaigh ☐

(2 mharc)

C. Luaigh **dhá** bealach ina raibh tionchar ag aiséirí Íosa ar na chéad Chríostaithe.

i. ____

____

____

ii. ____

____

____

(6 mharc)

Ceist 2. Is grianghraf é seo de dhuine ag glacadh ama chun machnamh a dhéanamh.

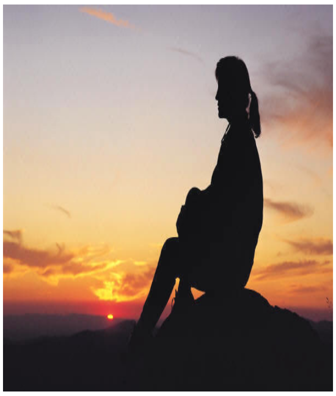

www.gurusoftware.com/images

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf seo a thugann le tuiscint go bhfuil an duine seo i mbun machnaimh.

____

____

(2 mharc)

B. I dtraidisiúin reiligiúnacha ciallaíonn 'machnamh' ____

____

____

(2 mharc)

C. Luaigh **dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach do bhaill de phobal creidimh am a ghlacadh chun machnamh a dhéanamh.

i. ____

____

____

ii. ____

____

____

(6 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

Ceist 3. Is grianghraf é seo de dhaoine i mbun paideoireachta.

www.thecuttingedgenews.com

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf seo a thugann le tuiscint go bhfuil na daoine seo i mbun paideoireachta.

____

____

(2 mharc)

B. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é atá i gceist le hurnaí phobail ná ______________________________

____

____

____

(2 mharc)

C. Luaigh **dhá** chúis a mbíonn baill de phobal creidimh rannpháirteach in urnaí phobail.

i. ____

____

____

ii. ____

____

____

(6 mharc)

Ceist 4. Is grianghraf é seo de dhaoine atá ag obair ar son an chirt.

Curtha in oiriúint ó www.peaceeagle.org

A. Roghnaigh rud **amháin** sa ghrianghraf seo a thugann le tuiscint go bhfuil na daoine seo ag obair ar son an cheartais.

____

____

(2 mharc)

B. Tabhair sampla **eile** de bhealach inar féidir le baill de phobal creidimh obair a dhéanamh ar son an cheartais.

____

____

____

(2 mharc)

C. Luaigh **dhá** chúis a n-oibríonn baill de phobal creidimh ar son an cheartais.

i. ____

____

____

ii. ____

____

____

(6 mharc)

ROINN 3

(50 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 15 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

LÉIGH AN SLIOCHT SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA UILE A LEANANN É.

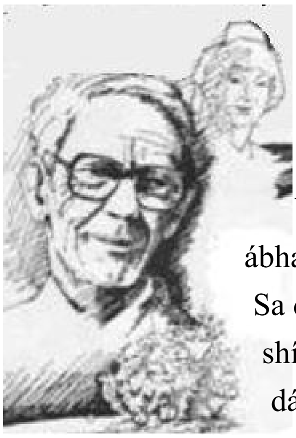

Ar an gcéad Domhnach i mí na Samhna 1987 bhailigh daoine le chéile in Inis Ceithleann, i dTuaisceart Éireann, chun cuimhneamh orthu siúd a maraíodh i gcogaí san am a chuaigh thart. Agus daoine ag bailiú le chéile ag leacht cuimhneacháin na gcogaí phléasc buama agus caitheadh bruscarnach ar fud na háite. Bhí Gordon Wilson agus a iníon, Marie, ábhar altra a bhí 20 bliana d'aois, clúdaithe cúpla troigh thíos faoin mbrablach. Sa dorchadas agus i rith an rírá d'éirigh leis an athair agus iníon a lámha a shíneadh amach agus greim láimhe a fháil ar a chéile. D'fhiafraigh Gordon dá iníon "An bhfuil tú ceart go leor, Marie?" D'fháisc Marie lámh a hathar agus dúirt sí "Tá grá mór agam duit a Dhaidí." Ba iad seo na focail deiridh a dúirt sí. Mharaigh an buama aon duine dhéag agus, ina measc, Marie a fuair bás níos déanaí san ospidéal. Gortaíodh Gordon Wilson, a hathair croíbhriste, sa phléascadh ach chuir sé iontas ar na tuairisceoirí a chuir agallamh air an tráthnóna sin nuair a dúirt sé: "Níl aon drochrún agam dóibh... níl aon olc agam dóibh" i dtaobh na mbuamadóirí mar "ní chuirfeadh sé sin an dé ar ais inti." Dúirt sé, ó ba bhriathra grá na focail deiridh a dúirt a iníon, go nguífeadh sé ar son na ndaoine a bhí freagrach as an mbuamáil agus go nglacfadh sé buíochas do neart ghrá síoraí Dé. Le linn na mblianta deiridh dá shaol, ba mhinic a d'iarrtaí ar Gordon Wilson labhairt faoina eispéireas. D'oibrigh Gordon Wilson go dian ar son na síochána agus leis an nimh idir dhaoine a chloí trí na cruinnithe ar fhreastail sé orthu, na hagallaimh a thug sé agus trína chuid scríbhneoireachta. (*Foinse: Athchóirithe ó Revolutionary Christians le C. Richards*)

1. a. Déan cur síos ar bhealach **amháin** inar féidir leat maithiúnas a fheiceáil sa sliocht thuas.

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Mínigh conas is féidir leat an t-ionracas *nó* an creideamh reiligiúnach a fheiceáil sa sliocht thuas.

(10 marc)

2. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'peaca' ná __________________________

(5 mharc)

b. Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** den teagasc ar mhaithiúnas atá le fáil i mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air.

(Reiligiún Domhanda)

(10 marc)

3. Déan próifíl ar an gcaoi a léiríonn baill de mhór-reiligiún domhanda a riachtanas maithiúnas a fháil le linn gníomh adhartha.

(15 mharc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 55 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT **CEITHRE** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 50 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1. POBAIL CHREIDIMH

A. a. An Dr. Yaakov Pearlman is ainm do cheannaire a bhfuil baint aige le pobal creidimh in Éirinn. Ainmnigh ceannaire **eile** a bhfuil baint aige/aici le pobal creidimh in Éirinn.

____

(5 mharc)

b. Ról amháin is féidir le duine a ghlacadh i bpobal creidimh ná bheith ina c(h)eannaire. Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le **dhá** ról eile a d’fhéadfadh a bheith ag daoine i bpobal creidimh.

i. ____

ii. ____

(14 mharc)

c. Mínigh cúis **amháin** a bhfuil tairbhe ann dá bhaill má bhíonn róil éagsúla i bpobal creidimh.

____

(12 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

B. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'foilsiú' ná toil dhiaga/Dé/na ndéithe á cur in iúl. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

(5 mharc)

b. Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi inar féidir leat an foilsiú a fheiceáil sa scéal i gceann **amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆AN BÚDACHAS ◆AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆AN HIONDÚCHAS ◆AN tIOSLAMACHAS ◆AN GIÚDACHAS

____
(Reiligiún Domhanda)

(14 mharc)

Ceist 2. **BUNÚS AN REILIGIÚIN — AN CHRÍOSTAÍOCHT**

A. a. An Ghailíl an t-ainm a bhí ar phroibhinse amháin a bhí sa Phalaistín le linn Íosa. Ainmnigh proibhinse **eile** sa Phalaistín le linn Íosa.

(5 mharc)

b. Mínigh **dhá** chúis a raibh coimhlint idir na ceannairí Rómhánacha agus Giúdacha sa Phalaistín le linn Íosa.

i.

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

ii.

(10 marc)

B. a. Tugtar liosta thíos d'imeachtaí a tharla tar éis bhás Íosa.
Cuir uimhir le **gach** imeacht san ord inar tharla sé. Ba chóir uimhir 1 a chur leis an gcéad imeacht agus ba chóir uimhir 3 a chur leis an imeacht deiridh.

Uimhir:	*Imeachtaí a tharla tar éis bhás Íosa:*
____________	● Nochtann Íosa é féin dá dheisceabail.
____________	● Téann Íosa suas ar neamh.
____________	● Déantar Íosa a adhlacadh.

(9 marc)

b. Mínigh cén fáth a dtugtar na Soiscéil Shionoptacha ar Shoiscéil Mhatha, Mharcais agus Lúcáis.

(12 mharc)

c. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** ionchas a bhí ag na Giúdaigh maidir le Ríocht Dé le linn Íosa.

i.

ii.

(14 mharc)

Ceist 3. BUNÚS AN REILIGIÚIN — NA MÓR-REILIGIÚIN DHOMHANDA

A. Cuir tic ✓ le **ceann amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

AN BÚDACHAS ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

a. Ainmnigh téacs naofa **amháin** a bhfuil an bhaint is mó aige leis an reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas. ______________________

(5 mharc)

b. Tabhair breac-chuntas ar a raibh i gceist le **dhá** cheann de na céimeanna i bhforbairt an téacs naofa atá ainmnithe agat thuas.

i. ______________________

ii. ______________________

(14 mharc)

B. a. Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi a n-úsáidtear téacs naofa san adhradh ag baill den reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

____

(15 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

b. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí ina bhféadfadh téacs naofa dul i bhfeidhm ar shlí mhaireachtála bhaill an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

i. ______

ii. ______

(16 mharc)

Ceist 4. CEIST AN CHREIDIMH

A. a. Déan cur síos ar íomhá **amháin** de Dhia a ndearna tú staidéar uirthi.

(10 marc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Tabhair breac-chuntas ar conas atá foinse **amháin** a d'fhéadfadh a bheith mar bhunús leis an íomhá de Dhia a bhfuil cur síos déanta agat uirthi thuas.

(12 mharc)

c. Mínigh cúis **amháin** a n-athródh an íomhá de Dhia atá ag duine agus é/í ag fás ó aois pháiste go haois duine fásta.

(12 mharc)

B. Scrúdaigh **dhá** bhealach inar athraigh an cleachtas reiligiúnach in Éirinn le céad bliain anuas.

i.

ii.

(16 mharc)

Ceist 5. CEILIÚRADH AN CHREIDIMH

A. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air: AN BÚDACHAS ☐ AN CHRÍOSTAÍOCHT ☐ AN HIONDÚCHAS ☐ AN tIOSLAMACHAS ☐ AN GIÚDACHAS ☐

a. Ainmnigh foirgneamh reiligiúnach **amháin** a bhfuil tábhacht leis do na baill den mór-reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha agat leis.

(5 mharc)

b. Déan cur síos ar **dhá** bhealach ina n-úsáideann na baill den reiligiún domhanda an foirgneamh atá ainmnithe agat thuas.

i.

ii.

(14 mharc)

B. a. Déan cur síos ar shampla **amháin** dá bhfuil i gceist agus leas á bhaint as an midheamhain mar chineál urnaí.

(15 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Mínigh **dhá** chúis a mbaineann daoine leas as an midheamhain mar chineál urnaí.

i. ___

ii. ___

(16 mharc)

Ceist 6. **DÚSHLÁN NA MORÁLTACHTA**

A. a. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chúis a bhfuil sé tábhachtach do bhaill mór-reiligiúin dhomhanda meas a bheith acu ar chreidimh daoine eile.

i. ___

ii. ___

(14 mharc)

Don Scrúdaitheoir amháin

+ =

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** d'obair atá ar bun ag baill de mhór-reiligiún domhanda chun meas a chothú do chreidimh daoine eile.

(15 mharc)

B. a. Cabhraíonn coinsias duine leis/léi ______________________

(5 mharc)

b. Pléigh an chaoi inar féidir le coinsias duine forbairt agus é/í fás chun aibíocht mhorálta.

(16 mharc)

ROINN 5

(70 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

NÍ MÓR DUIT CEANN **AMHÁIN** DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 70 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1.

Déan próifíl ar phobal creidimh **amháin** a ndearna tú staidéar air faoi na ceannteidil seo a leanas:

i. AN STRUCHTÚR CEANNAIREACHTA.

ii. NA DÚSHLÁIN ROIMH AN gCEANNAIREACHT.

Ceist 2.

Tabhair breac-chuntas ar **dhá** cheann de na saintréithe a bhaineann le Ríocht Dé de réir mar a chuir Íosa in iúl dá lucht leanúna iad ina chuid seanmóirí.

Ceist 3.

Scrúdaigh cé mar a chuaigh próiseas an leathnaithe i bhfeidhm ar fhorbairt **cheann amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS

Ceist 4.

Tugann an Eolaíocht agus an Reiligiún dhá chuntas atá an-difriúil ar an gcaoi ar thosaigh an domhan.

Déan an fhianaise don ráiteas seo a phlé ag tagairt do na dearcthaí eolaíochta agus reiligiúnacha maidir le cruthú an domhain.

Ceist 5.

Féadann eispéiris áirithe sa saol daoine a chur ag machnamh ar bhrí na beatha.

a. Scrúdaigh an chaoi ina bhféadfadh eispéiris i saol duine é/í a chur ag machnamh ar rúndiamhracht na beatha.

b. Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** den chaoi a bhféadfaí iarracht duine teacht ar bhrí na beatha a léiriú le linn gníomh adhartha.

Ceist 6.

● ÚDARÁS ● TRAIDISIÚN

Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a bhféadfadh **gach ceann** díobh seo thuas breithiúnas na mball i bpobal creidimh a threorú ar an rud atá ceart agus an rud atá mícheart faoi shaincheist.

DÉAN DEIMHIN DE, LE DO THOIL, GO dTUGANN TÚ UIMHIR NA CEISTE
ATÁ Á FREAGAIRT AGAT SA SPÁS THÍOS.

Roinn 5. Ceist ___

Don Scrúdaitheoir amháin

+	=

(70 marc)

Leathanach Bán